

Istungidokument

A8-0376/2018

22.11.2018

SOOVITUS

mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Samoa ühinemise kohta ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepinguga (12281/2018 – C8-0434/2018 – 2018/0291(NLE))

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon

Raportöör: David Martin

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	5
SELETUSKIRI.....	6
ARENGUKOMISJONI ARVAMUS.....	9
VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS.....	12
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	13

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Samoa ühinemise kohta ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluslepinguga (12281/2018 – C8-0434/2018 – 2018/0291(NLE))

(Nõusolek)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (12281/2018),
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 207 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktile v (C8-0434/2018),
 - võttes arvesse oma 4. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni AKV ja ELi suhete tuleviku kohta pärast 2020. aastat¹,
 - võttes arvesse oma 19. jaanuari 2011. aasta resolutsiooni ühelt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide ja teiselt poolt Euroopa Ühenduse vahelise majanduspartnerluse vahelepingu kohta²,
 - võttes arvesse koostöölepingut ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani riikide rühma (AKV riigid) ja teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel (edaspidi „Cotonou leping“), millele kirjutati alla Cotonous 23. juunil 2000. aastal,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõikeid 1 ja 4 ning artikli 108 lõiget 7,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni soovitusi ja arengukomisjoni arvamust (A8-0376/2018),
1. annab nõusoleku Samoa lepinguga ühinemise kohta;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Samoa valitsusele ja parlamendile.

¹ ELT C 215, 19.6.2018, lk 2.

² ELT C 136E, 11.5.2012, lk 19.

SELETUSKIRI

Taust

Arvestades, et 31. detsembril 2007. aastal aeguvad Cotonou lepingu alusel antud kaubandussoodustused, alustas EL 2002. aastal majanduspartnerluslepingute teemal läbirääkimisi Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühmaga (AKV riigid). Sellised lepingud loovad raamistiku pikaajalisteks majandus- ja kaubandussuheteks ELiga, neil on tugev arengule suunatud komponent, nendes tõstetakse esile ühepoolne kaubanduse liberaliseerimine, mis oleks kasuks AKV riikidele, ning hõlmavad nõuetekohaseid kaitsemeetmeid riiklike tootmisharude jaoks. Muu hulgas alustas EL 2002. aastal piirkondliku majanduspartnerluslepingu teemal läbirääkimisi 14 AKV Vaikse ookeani saareriigiga (Cooki saared, Fidži, Kiribati, Marshalli Saared, Mikroneesia Liiduriigid, Nauru, Niue, Belau, Paapua Uus-Guinea, Samoa, Saalomoni Saared, Tonga, Tuvalu ja Vanuatu).

Pidades silmas sellist põhjalikku lepingut käsitlevate läbirääkimiste keerulisust, otsustasid Paapua Uus-Guinea ja Fidži 2007. aasta tähtaja lähenedes sõlmida ELiga majanduspartnerluse vahelepingu, mis hõlmas ainult kaupu. Need läbirääkimised viidi lõpule 2007. aasta lõpus. EL ja Paapua Uus-Guinea allkirjastasid lepingu 30. juulil 2009. aastal ning Fidži 11. detsembril 2009. aastal. Esialgne kohaldamine algas Paapua Uus-Guinea puhul 20. detsembril 2009. aastal ja Fidži puhul 28. juulil 2014. aastal. Euroopa Parlament kiitis lepingu heaks 19. jaanuaril 2011.

Samal ajal jätkusid aeglaselt põhjaliku piirkondliku majanduspartnerluslepingu teemal läbirääkimised ELi ja kõigi 14 Vaikse ookeani piirkonna riigi vahel, kuid need peatati 2016. aastal pärast seda, kui Paapua Uus-Guinea teatas 2015. aastal ametlikult, et katkestab läbirääkimised.

Ühelt poolt ELi ja teiselt poolt Paapua Uus-Guinea ja Fidži vahelise majanduspartnerluse vahelepinguga võivad ühineda kõik Vaikse ookeani saareriigid, kes on Cotonou lepingu osalised, ja Vaikse ookeani saareriigid, kelle struktuurilised omadused ning majanduslik ja sotsiaalne olukord on võrreldavad nende riikidega, kes on Cotonou lepingu osalised, esitades 1994. aasta GATTi artiklile XXIV vastava turulepääsu pakkumise. Seetõttu on ühinemine avatud rohkem kui eespool nimetatud 12 Vaikse ookeani piirkonna saareriigile.

Selles kontekstis esitas Samoa 5. veebruaril 2018. aastal ELile ühinemistaotluse koos lõpliku turulepääsu pakkumisega. Komisjon viis läbirääkimised Samoaga liidu nimel lõpule 23. aprillil 2018.

Lisaks valmistuvad praegu majanduspartnerluse vahelepinguga ühinemiseks Saalomoni Saared ja Tonga.

Ühinemine majanduspartnerluse vahelepinguga – kasu Samoa jaoks

Samoa on saanud kasu ELi algatuse „Kõik peale relvade“ kaubandussoodustustest. Kuid 2014. aastal arvati Samoa vähim arenenud riikide hulgast välja ja ta kaotab juurdepääsu sellistele soodustustele alates 1. jaanuarist 2019, nagu on ette nähtud ELi üldise soodustuste süsteemi määrusega. Sellest ajast alates kohaldatakse vähem soodsat üldise soodustuse süsteemi üldist korraldust.

Kui Samoas kohaldatakse lepingut ajutiselt alates 1. jaanuarist 2019, siis säilitab Samoa praeguse tollimaksu- ja kvoodivaba juurdepääsu ELile kõikide kaupade puhul, välja arvatud relvad ja laskemoon. 2016. aastal eksportis Samoa ELi peamiselt kehaliste harjutuste, võimlemis- või spordiartikleid ja -varustust (53,2%), puu- või köögiviljamahla (12,8%), puidust tooteid (8,5%), metallmööblit (6,1%) ja kookospähkli toorõli (2,6%). Kuigi selliste eksportide väärtus võib tunduda üsna piiratud (5,5 miljonit eurot 2017. aastal) on need Samoa majanduse jaoks väga olulised. Seetõttu on oluline, et lepingut kohaldatakse algselt alates 1. jaanuarist 2019, et vältida Samoa ja ELi vaheliste kaubavoogude katkemist. Lisaks eeldatakse, et ka Samoa kalandussektor saab märkimisväärselt kasu, kui ELi sanitaar- ja fütosanitaarstandardid on täidetud.

Majanduspartnerluse vahelepingu peamised elemendid on järgmised:

- ulatus piirdub kaubavahetusega;
- tollimaksu- ja kvoodivaba juurdepääs ELi turule;
- ühepoolne ja järkjärguline tariifide liberaliseerimine, võttes arvesse Vaikse ookeani piirkonna riikide arengutaset. Samoa liberaliseerib 82,6% (tariifiridades) oma kaubaeksportidest 20 aasta jooksul. Välja jäetakse Samoa tundlikud tooted (liha, kala, puu- ja juurviljad, alkohol, mineraalvesi jne), mis moodustavad 17,4%;
- kaubanduse kaitset käsitlevad sätted, sh kahepoolne kaitseklausel, mida kasutatakse juhul, kui impordid põhjustavad või ähvardavad põhjustada kahjustusi või majanduslikku või ühiskondlikku häiret osapoole sektori või tootmisharu jaoks;
- tehniliste kaubandustõkete ja sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete valdkonnas koostööd käsitlevad sätted;
- tolli ja kaubanduse soodustamist käsitlevad sätted;
- toiduohutuse kaitseklausel ja erand juhul, kui esineb maksebilansiraskusi;
- ülemaailmsed hanked kalanduse jaoks. Lepingus sätestatakse erand üldistest päritolureeglitest, andes Vaikes ookeani piirkonna riikidele võimaluse saada kaubandussoodustustest kasu ka töödeldud kala puhul. See erand on tehtud, pidades silmas täielikult saadud kalade ebapiisavat arvu, et vastata maapealsele nõudlusele, kalalaevastiku väga piiratud püügivõimsust, füüsiliste ja majanduslike tegurite tõttu vähenenud töötlemisvõimekust ja Vaikes ookeani piirkonna saareriikide geograafilist eraldatust ja kaugust ELi turust. Sellise erandi tingimuseks on kalavarude rakendamise, arendamise ja jätkusuutliku haldamise kohta aru andmine;
- kestlik areng kui aluseks olev eesmärk. Eelkõige artiklis 3 on osalised võtnud kohustuseks kohaldada lepingut, võttes arvesse oma vastava elanikkonna ja tulevaste põlvkondade inimlikke, kultuurilisi, majanduslikke, sotsiaalseid, tervishoiualaseid ja keskkondlikke parimaid huve. Kaubanduse ja kestliku arengu küsimused, nagu töötajate õigused ja keskkond, on samuti regulaarne osa majanduspartnerluslepingu kaubanduskomitees peetavast dialoogist. Lisaks sellele hõlmab leping klauslit, mis on seotud Cotonou lepingu inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi sätetega (nn olulised elemendid), koos võimalusega võtta nende rikkumise korral vastu asjakohaseid

meetmeid. Kuna aga selle lepingu läbirääkimised toimusid rohkem kui kümme aastat tagasi (2002–2007), tunnistab raportöör ambitsioonikuse puudumist selles valdkonnas ja ootab, et osalised alustaksid võimalikult kiiresti läbirääkimisi, et jõuda kokkuleppele kaasaegse kaubanduse ja kestliku arengu peatükis;

- järelevalve. Majanduspartnerluslepingu rakendamise, sh selle mõju kestlikule arengule, järelevalve toimub asjaomaste majanduspartnerluslepingu institutsiooniliste asutuste kaudu. Raportöör väljendab kahetsust selle pärast, et puudub järelevalvemehhanism, sh kodanikuühiskonna poolt, ja ootab, et osalised alustaksid võimalikult kiiresti läbirääkimisi, et lisada ajutine järelevalvemehhanism, mis hõlmaks kodanikuühiskonna organisatsioonide tasakaalustatud esindatust (nt riiklike nõuanderühmade näol);
- stabiilne raamistik majandus- ja kaubandussuheteks ELiga. Eeldatakse, et majanduspartnerluse vaheleping meelitab ligi pikaajalisi investeringuid, edendab ekspordi mitmekesistamist, konkurentsivõimet ja riiklike reforme, et parandada ettevõtluskeskkonda;
- piirkondlik integratsioon. See komponent muutub üha olulisemaks, kui ühineb veel Vaikse ookeani piirkonna riike.

Eespool nimetatu selgitab peamisi hüvesid, mida majanduspartnerluse vahelepinguga ühinemine annab väiksema keskmise sissetulekuga riikide jaoks nagu Samoa. Eesmärgiga toetada Samoa arengut ja Samoa kodanike huvides soovib raportöör anda nõusoleku Samoa lepinguga ühinemisele. Samas ootab raportöör, et lepingu osalised alustaksid majanduspartnerluslepingu kaubanduskomitee otsuse kaudu võimalikult kiiresti läbirääkimisi, et hõlmata täielikult väljatöötatud kaubanduse ja kestliku arengu peatükk, milles nähakse ette asjakohane kodanikuühiskonna järelevalvemehhanism.

13.11.2018

ARENGUKOMISJONI ARVAMUS

rahvusvahelise kaubanduse komisjonile

mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Samoa ühinemise kohta ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepinguga (12281/2018 – C8-0434/2018 – 2018/0291(NLE))

Arvamuse koostaja: Linda McAvan

Arengukomisjon palub vastutaval rahvusvahelise kaubanduse komisjonil anda soovitus kiita heaks ettepanek võtta vastu nõukogu otsus Samoa ühinemise kohta ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepinguga.

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Samoa ühinemine ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluslepinguga
Viited	12281/2018 – C8-0434/2018 – COM(2018)0546 – 2018/0291(NLE)
Vastutav komisjon	INTA
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	DEVE 22.10.2018
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Linda McAvan 17.9.2018
Endine arvamuse koostaja	Florent Marcellesi
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	8.10.2018
Vastuvõtmise kuupäev	12.11.2018
Lõpphääletuse tulemus	+: 16 –: 4 0: 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Mireille D'Ornano, Doru-Claudian Frunzuliță, Heidi Hautala, Maria Heubuch, György Hölvényi, Linda McAvan, Norbert Neuser, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, Jean-Luc Schaffhauser, Elly Schlein, Eleni Theocharous, Mirja Vehkaperä, Anna Záborská, Joachim Zeller, Željana Zovko
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Frank Engel, Stefan Gehrold, Paul Rübig
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Georgi Pirinski, Helmut Scholz

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

16	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Mirja Vehkaperä
ECR	Eleni Theoharous
EFDD	Mireille D'Ornano
PPE	Frank Engel, Stefan Gehrold, György Hölvényi, Cristian Dan Preda, Paul Rübig, Joachim Zeller, Željana Zovko, Anna Záborská
S&D	Doru-Claudian Frunzulică, Linda McAvan, Norbert Neuser, Georgi Pirinski

4	-
GUE/NGL	Helmut Scholz, Lola Sánchez Caldentey
VERTS/ALE	Heidi Hautala, Maria Heubuch

3	0
EFDD	Ignazio Corrao
ENF	Jean-Luc Schaffhauser
S&D	Elly Schlein

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Samoa ühinemine ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluslepinguga	
Viited	12281/2018 – C8-0434/2018 – COM(2018)0546 – 2018/0291(NLE)	
Konsulteerimise / nõusolekutaotluse kuupäev	10.10.2018	
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	INTA 22.10.2018	
Nõuandvad komisjonid istungil teada andmise kuupäev	DEVE 22.10.2018	PECH 22.10.2018
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev	PECH 29.8.2018	
Raportöörid nimetamise kuupäev	David Martin 29.8.2018	
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	5.11.2018	
Vastuvõtmise kuupäev	20.11.2018	
Lõpphääletuse tulemus	+: 29 -: 7 0: 2	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Laima Liucija Andrikiene, Maria Arena, Tiziana Beghin, David Borrelli, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Salvatore Cicu, Santiago Fisas Ayxelà, Christofer Fjellner, Eleonora Forenza, Christophe Hansen, Heidi Hautala, Nadja Hirsch, Yannick Jadot, France Jamet, Elsi Katainen, Jude Kirton-Darling, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, David Martin, Emma McClarkin, Anne-Marie Mineur, Sorin Moisă, Alessia Maria Mosca, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Joachim Starbatty, Adam Szejnfeld, William (The Earl of) Dartmouth, Iuliu Winkler	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Nicola Danti, Paul Rübig, Jarosław Wałęsa	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Karin Kadenbach, Rupert Matthews	
Esitamise kuupäev	22.11.2018	

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

29	+
ALDE	Nadja Hirsch, Elsi Katainen, Marietje Schaake
ECR	David Campbell Bannerman, Emma McClarkin, Rupert Matthews, Joachim Starbatty
EFDD	Tiziana Beghin, William (The Earl of) Dartmouth
ENF	Danilo Oscar Lancini
PPE	Laima Liucija Andrikienė, Daniel Caspary, Salvatore Cicu, Christofer Fjellner, Christophe Hansen, Sorin Moisă, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Paul Rübig, Adam Szejnfeld, Jarosław Wałęsa, Iuliu Winkler
S&D	Nicola Danti, Karin Kadenbach, Jude Kirton-Darling, Bernd Lange, David Martin, Alessia Maria Mosca, Joachim Schuster

7	-
ENF	France Jamet
GUE/NGL	Eleonora Forenza, Anne-Marie Mineur, Helmut Scholz
S&D	Maria Arena
VERTS/ALE	Heidi Hautala, Yannick Jadot

2	0
NI	David Borrelli
PPE	Santiago Fisas Ayxelà

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu